

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 13.7.2009
KOM(2009) 362 galutinis

2009/0099 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti direktyvų 2006/48/EB ir 2006/49/EB nuostatas, susijusias su kapitalo poreikiu prekybos knygai ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, taip pat su atlyginimų nustatymo politikos priežiūriniu tikrinimu

SEC(2009) 974 final

SEC(2009) 975 final

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2006 m. birželio mėn., remiantis Bazelio II susitarimu, patvirtinta nauja kapitalo poreikių sistema – Kapitalo poreikių direktyva (KPD), kurią sudaro Direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (nauja redakcija) ir Direktyva 2006/49/EB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo (nauja redakcija).

Plačiai pripažįstama, kad reikia tolesnės reguliavimo reformos, siekiant sustiprinti silpnąsias kapitalo reguliavimo sistemos ir finansų įstaigų rizikos valdymo vietas, kurios prisidėjo prie sąmyšio pasaulio finansų rinkose. Komisija, reaguodama į finansų krizę, 2008 m. lapkričio mėn. įgaliojo Jacques de Larosière pirmininkaujamą Aukšto lygio grupę pateikti rekomendacijų, kaip reformuoti Europos finansų priežiūrą ir reguliavimą. Trisdešimt vienoje tos Grupės rekomendacijoje¹ pateikiamas išsamus pasiūlymų, kaip patobulinti reguliavimą ir priežiūrą, rinkinys. Atlyginimų struktūros atžvilgiu Larosière ataskaitoje rekomenduojama, kad kompensavimo paskatos turėtų būti geriau suderintos su akcininkų interesais ir ilgalaikiu pelningumu, finansų sektoriaus kompensavimo schemas grindžiant principais, kad premijos turėtų atspindėti faktinius veiklos rezultatus, neturėtų būti garantuojamos ir kad premijų vertinimas būtų daugiametis, išskirstant jų mokėjimą per visą veiklos ciklo laikotarpį².

Remdamasi Grupės rekomendacijomis, pranešime „Europos ekonomikos atkūrimo skatinimas“, skirtame 2009 m. kovo 4 d. pavasario Europos Vadovų Tarybai³, Komisija pristatė ambicingą finansinių paslaugų reformos programą. Šis pasiūlymas yra viena iš kelių priemonių, kurių Komisija jau ėmėsi šiai programai įgyvendinti.

Pranešime teigiama, kad pasiūlyme persvarstyti KPD, kuri Komisija pateiks iki 2009 m. birželio mėn.:

- bus įtrauktos nuostatos dėl kapitalo poreikio turtui, kurį bankai yra įtraukę į prekybos knygą trumpalaikiam pardavimui, padidinimo;
- bus patobulintas kapitalo poreikis sudėtingam pakeitimui vertybiniais popieriais ir bankinėje, ir prekybos knygoje; ir
- priežiūros institucijos bus įgalintos taikyti kapitalo „sankcijas“ finansų įstaigoms, kurių atlyginimų nustatymo politika, kaip nustatyta, kelia nepriimtina riziką.

Dėl panašių tikslų susitarė ir G 20 lyderiai susitikime, kuris vyko 2009 m. balandžio 2 d. Londone. Finansų sistemos stiprinimo deklaracijoje⁴ skelbiamas susitarimas imtis veiksmų, kai tik bus užtikrintas ekonomikos atsigavimas, kuriais bankininkystės sistemoje būtų pagerinta kapitalo kokybė, kiekis ir tarptautinis nuoseklumas; taip pat susitarta patvirtinti bei įgyvendinti Finansinio stabilumo forumo principus dėl atlyginimo ir kompensavimo bei remti tvarias kompensacijų schemas⁵.

---

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosiere_report_en.pdf.

² 11 rekomendacija.

³ http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090304_en.pdf.

⁴ http://www.g20.org/Documents/Fin_Deps_Fin_Reg_Annex_020409_-_1615_final.pdf.

⁵ 2009 m. kovo 19–20 d. Europos Vadovų Taryboje Europos vadovai pareiškė, kad palaiko tokias priemones.

Tą pačią dieną Finansinio stabilumo forumas (FSF) paskelbė ataskaitą „Procikliškumas finansų sistemoje ir patikimos kompensavimo praktikos finansų srityje principai“⁶, kuria siekiama susieti darbuotojų paskatas ir ilgalaikį įmonės pelningumą.

FSF ataskaitoje dėl procikliškumo pateikta rekomendacijų, kaip sušvelninti procikliškumą, ir tos rekomendacijos apima tris sritis: bankų kapitalo sistemą, banko paskolų nuostolių nuostatas ir skolinimąsi ir vertinimą. Bazelio bankininkystės priežiūros komitetas pateikė rekomendacijas, kuriomis siekiama sušvelninti riziką, kad kapitalo reguliavimo sistema gali sustiprinti sukrėtimų perdavimą iš finansų sektoriaus į realųjį sektorių ir atvirkščiai. Tai apima pasiūlymus mažiau kliautis ciklišku rizikos vertės metodu pagrįstais kapitalo skaičiavimais ir didinti pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais priemonių rizikos padengimą ir įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikos, kuri kyla vertybiniais popieriais nepakeistiems kredito produktams, padengimą. FSF ir G 20 rekomendacijoms paremti Bazelio komitetas pagal G 20 nustatytą tvarkaraštį rengia išsamesnius taisyklių pakeitimus.

FSF patikimos kompensavimo praktikos principais raginama veiksmingai valdyti kompensacijas ir suderinti kompensacijas su įvairių rūšių rizika, siekti, kad jos būtų simetriškos rizikos pasekmėms ir atitiktų rizikos trukmę. Jose taip pat rekomenduojama, kad vykdamas įmonių priežiūrą turėtų būti užtikrinamas geresnis įgyvendinimas.

Komisija žengė pirmą žingsnį sprendama problemas, kylančias dėl prastai sukurtų kompensavimo struktūrų, ir 2009 m. balandžio 30 d. priėmė rekomendacijas dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimų nustatymo tvarkos⁷ ir dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos⁸. Kartu su rekomendacijomis paskelbtame komunikate nurodoma, kad KPD bus keičiama siekiant bankų ir investicinių įmonių atlyginimų schemoms taikyti rizikos ribojimo priežiūrą.

Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas (angl. CEBS) taip pat nustatė atlyginimų nustatymo politikos principus, kurie paskelbti 2009 m. balandžio 20 d. Principai taikomi visos organizacijos atlyginimų nustatymo politikai ir dėmesys sutelkiamas į svarbiausius aspektus, įskaitant įmonės ir asmenų tikslų derinimą, priežiūros ir sprendimų priėmimo valdymą, veiklos rezultatų vertinimą ir atlyginimų formas.

Šiuo pasiūlymu siekiama, kad kovo 4 d. Komisijos pranešime nustatyti įsipareigojimai būtų įgyvendinami, ir pasiūlymas dera su aukšto lygio tarptautiniais tikslais, dėl kurių susitarė G 20 vadovai.

Galiausiai, vadovaudamasi kovo 4 d. pranešime nustatytais įsipareigojimais, Komisija 2009 m. spalio mėn. pasiūlys ir kitų KPD pakeitimų, kuriais bus siekiama spręsti likvidumo rizikos ir per didelio išiskolinimo lygio klausimus, įtraukti nuostatas dėl dinamiško kapitalo rezervavimo ir panaikinti nacionalines pasirinkimo galimybes ir veiksmų laisvę, siekiant greičiau įdiegti bendras taisykles.

---

⁶ http://www.fsforum.org/publications/r_0904a.pdf.

⁷ Komisijos rekomendacija, kuria papildomos rekomendacijos 2004/913/EB ir 2005/162/EB dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimų nustatymo tvarkos (C(2009)3177/2).

⁸ Komisijos rekomendacija dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos (C(2009)3159/2).

2. VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Nuo 2009 m. kovo 25 d. iki balandžio 29 d. internete vyko atviros konsultacijos dėl prekybos knygos ir pakeitimo vertybiniais popieriais nuostatų persvarstymo. Gauta aštuoniolika atsakymų.

Atsakymuose apskritai remiami Komisijos pasiūlymų projektų tikslai. Kai kurie respondentai pareiškė susirūpinimą, kad požiūris į pakartotinį pakeitimą vertybiniais popieriais nepakankamai tikslinis. Tačiau toks susirūpinimas atsirado iš prielaidos, kad Komisija ketino daryti tai, kas, tiesą sakant, būtų bendrasis draudimas, reikalaujant iš kapitalo išskaityti *visą* pakartotinį pakeitimą vertybiniais popieriais. Komisija tokio ketinimo neturi ir tai buvo aiškiai pasakyta atlikus pakeitimus, kurie rodo labiau diferencijuotą požiūrį.

Nuo 2009 m. balandžio 29 d. iki gegužės 6 d. Vidaus rinkos ir paslaugų generalinio direktorato interneto svetainėje vyko atskiros viešosios konsultacijos dėl siūlomo atlyginimų nustatymo politikos nuostatų projekto. Gauti dvidešimt trys atsakymai iš finansų įstaigų ir pramonės atstovų, valstybių narių ir reguliavimo institucijų.

Dauguma respondentų palaikė principą, kad bankų sektoriaus atlyginimų nustatymo politika turėtų derėti su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir kad tam turėtų būti taikoma priežiūra pagal KPD.

Kai kurie pareiškė susirūpinimą, kad KPD nustatyti principai neturėtų būti per daug griežti, nes atlyginimų nustatymo politika ir praktika pritaikyta pavienių įstaigų struktūrai ir verslo modeliui. Komisija mano, kad tekste pakanka lankstumo, nes reikalaujama, kad įmonės laikytųsi principų taip, kad tai atitiktų jų dydį, vidaus organizaciją ir veiklos pobūdį, aprėptį ir sudėtingumą. Be to, kiti respondentai buvo susirūpinę, kad įtraukus atlyginimų nustatymą darbuotojams, kurie nėra vadovai, į priežiūros taikymo sritį, tai gali turėti neigiamą poveikį kolektyvinėms sutartims, kurias bankai ir investicinės įmonės taiko ne valdymo lygmens darbuotojams.

3. POVEIKIO VERTINIMAS

Iš viso vertinta keturiolika skirtingų politikos variantų. Toliau pateiktoje santraukoje aprašomas politikos variantas, kuriam teikiama pirmenybė, ir jo laukiamas poveikis.

Prekybos knyga

Dėl kapitalo poreikio bankų prekybos knygoms bus atlikti šie tiksliniai pakeitimai, suderinti su tuo, ką numatė Bazelio komitetas:

- Papildytos kapitalo apsaugos priemonės, nepalankiausių sąlygų scenarijaus rizikos vertę taikant įprastai rizikos vertei. Numatoma, kad dėl šio pakeitimo dabartinis prekybos knygos kapitalo poreikis padidės apytikriai du kartus.
- Išplėstas esamas išsipareigojimų neįvykdymo rizikos kapitalo poreikis prekybos knygoje, siekiant įtraukti nuostolius ne dėl emitento išsipareigojimų neįvykdymo, o, pavyzdžiui, suprastėjusio reitingo, atsižvelgiant į tai, kad pastarojo meto skolos finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama, nuostoliai beveik visai nebuvo susiję su tuo, kad emitentas faktiškai neįvykdė išsipareigojimų. Šio pokyčio poveikis priklausys nuo bankų portfelių sudėties pokrizinėje aplinkoje.
- Pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų kapitalo poreikis prekybos knygoje grindžiamas esamais paprastais bankinės knygos rizikos koeficientais. Ir vėl šio pokyčio poveikis priklausys nuo bankų portfelių sudėties pokrizinėje aplinkoje.

Apskritai bankai yra linkę išlaikyti kapitalo lygius, kurie atitinka nustatytus vidaus „tikslus“ ir kurių rezultatas gali būti aukštesni kapitalo lygiai nei reikalaujami minimalūs kapitalo poreikiai. Todėl nėra lengva apskaičiuoti, kiek papildomo kapitalo bankams reikėtų gauti, kad jie atitiktų siūlomus pakeitimus. Reikalaujamo minimalaus kapitalo padidėjimą gali iš dalies sugerti esamos kapitalo apsaugos priemonės. Pavyzdžiui, bendras didelių euro zonos finansų įstaigų mokumas 2008 m. pirmojo pusmečio pabaigoje buvo vidutiniškai 11,4 %, o tai reiškia, kad vidutinio kapitalo apsaugos priemonės (taikomos minimalaus kapitalo poreikiui) yra 3,4 % pagal riziką įvertinto turto.

Pakartotinis pakeitimas vertybiniais popieriais

Laikantis Bazelio komiteto suformuoto požiūrio, pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms būtų nustatytas didesnis kapitalo poreikis, nei kitoms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kad būtų atspindėta didesnė netikėtų nuostolių dėl vertės sumažėjimo rizika.

Esant labai sudėtingam pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, pasiūlymais sugriežtinami ir deramo patikrinimo, ir jo įgyvendinimą užtikrinančio priežiūros proceso reikalavimai. Norėdami investuoti į labai sudėtingą pakeitimą vertybiniais popieriais, bankai savo priežiūros institucijai turės įrodyti, kad laikomasi būtinų deramo patikrinimo standartų. Jei bankai to padaryti negalės, bus taikomas bendrasis išskaitymas iš kapitalo. Tais atvejais, kai bus nustatyta, kad reikalaujamas deramas patikrinimas yra nepakankamas, institucijoms bus neleista ateityje investuoti į tokias priemones.

Šių priemonių poveikis būsimai kredito pasiūlai (jų finansavimas būtų iš dalies palengvintas pakartotiniu pakeitimu vertybiniais popieriais, kaip antai skolos įsipareigojimai už įkaitą) turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į jų išdavimo lygį pokrizinėje rinkos aplinkoje. Faktai rodo, kad bendras skolos įsipareigojimų už įkaitą (angl. *collateralized debt obligations*) kiekis sumažėjo nuo 88,7 mlrd. EUR 2007 m. iki 47,9 mlrd. EUR 2008 m. Šis sumažėjimas būtų buvęs dar didesnis, jei Europos centrinis bankas ir *Bank of England* nebūtų sutikę priimti pakeitimo vertybiniais popieriais kaip įkaito: 2008 m. 95 % viso pakeitimo vertybiniais popieriais bankai laikė „atpirkimo“ tikslais, o pirminė rinka buvo iš esmės uždaryta dėl labai sumažėjusio investuotojų susidomėjimo tomis priemonėmis. Esant tokioms tendencijoms bet koks papildomas poveikis skolos įsipareigojimų už įkaitą išdavimui ir kredito pasiūlai būtų ribotas. Tačiau ši priemonė galėtų apriboti antrinės rinkos atsigavimą paveiktų priemonių atžvilgiu.

Pakeitimo vertybiniais popieriais rizikos atskleidimas

Atskleidimo reikalavimai, vadovaujantis standartais, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, padidėtų keliose srityse, kaip antai pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos prekybos knygoje ir nebalansinių priemonių rėmimas.

Padarius šiuos pakeitimus investuotojai geriau supras bankų rizikos pobūdį ir, padidinus skaidrumą, sugriežtės bankų rizikos valdymas. Apskaičiuota, kad papildoma administracinė našta ES bankų sektoriui yra 1,3 mln. EUR per metus, ir manoma, kad ji daugiausia teks didelėms įstaigoms, kurios rizikai valdyti taiko pažangesnius metodus.

Atlyginimų nustatymo politikos priežiūrinis tikrinimas

Siūlomais pakeitimais kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms bus nustatytas įpareigojimas vykdyti atlyginimų nustatymo politiką, kuri derėtų su veiksmingu rizikos valdymu. Susiję principai bus nustatyti KPD, tačiau jie bus labai suderinti su 2009 m. balandžio 30 d. Komisijos rekomendacijoje C(2009) 3159 dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos nustatytais principais.

Kadangi susiję rekomendacijos principai bus privalomi, kredito įstaigos ir investicinės įmonės geriau jų laikysis.

Pasiūlyme įmonėms leidžiama lanksčiai laikytis naujojo įpareigojimo ir aukšto lygio principų atsižvelgiant į jų dydį ir vidaus organizaciją, taip pat į jų veiklos pobūdį, aprėptį ir sudėtingumą. Taikant šį metodą įmonėms greičiausiai sumažės išankstinės ir nuolatinės reikalavimų laikymosi išlaidos, todėl šis metodas buvo labiau pageidaujamas nei alternatyva, kai reikalaujama, kad visos įmonės, nepaisant jų dydžio, griežtai ir vienodai laikytųsi 2009 m. balandžio 30 d. Komisijos rekomendacijoje C(2009) 3159 dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos nustatytų principų.

POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

4. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Atsižvelgiant į tai, kad esamoje direktyvoje reikia padaryti pakeitimų, tinkamiausia priemonė būtų ją iš dalies keičianti direktyva. Iš dalies keičiančios direktyvos teisinis pagrindas turėtų būti toks pats kaip ir direktyvos, kuri iš dalies keičiama. Todėl pasiūlymas yra pagrįstas EB sutarties 47 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatytas teisinis taisyklių, susijusių su, *inter alia*, kredito įstaigų veiklos pradėjimu ir vykdymu, suderinimo pagrindas.

Laikantis proporcingumo ir subsidiarumo principų, nustatytų EB sutarties 5 straipsnyje, valstybės narės negali deramai pasiekti siūlomos veiklos tikslų, todėl jų geriau siekti Bendrijos lygmeniu. Pasiūlymo nuostatos neviršija to, kas būtina tikslams pasiekti.

Tik Bendrijos teisės aktais gali būti užtikrinta, kad daugiau negu vienoje valstybėje narėje veikiančioms kredito įstaigoms būtų taikomi tie patys rizikos ribojimo priežiūros reikalavimai, šiuo atveju užtikrinant, kad jau suderinta kredito įstaigų ir investicinių įmonių kapitalo poreikio sistema būtų toliau stiprinama taikant griežtesnę kapitalo poreikį prekybos knygos pozicijoms, tinkamą deramą patikrinimą ir didesnę kapitalo poreikį sudėtingam pakeitimui vertybiniais popieriais, taip pat nustatant aiškiais atlyginimų struktūrų taisykles ir tinkamas priežiūros priemones bei sankcijas.

5. IŠSAMUS PASIŪLYMO PAAIŠKINIMAS

5.1. Kapitalo poreikis pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais

(1 straipsnio 1 ir 9 dalys ir I priedo 3 punktas)

Pakartotinis pakeitimas vertybiniais popieriais yra pakeitimas vertybiniais popieriais, kuriame yra pagrindinės pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, paprastai siekiant pakeisti vidutinės rizikos pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijas naujais vertybiniais popieriais. Reitingų agentūros ir rinkos dalyviai tokį pakeitimą paprastai laikė maža kredito rizika. Tačiau atsižvelgiant į jo sudėtingumą ir jautrumą koreliuotiems nuostoliams, toks pakartotinis pakeitimas vertybiniais popieriais kelia didesnę riziką nei paprastas pakeitimas vertybiniais popieriais. Todėl šiame pasiūlyme pateikiamas kapitalo poreikių, kurie yra didesni negu to paties reitingo paprasto pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju, rinkinys.

Be to, į pasiūlymą įtrauktas griežtesnės priežiūros procesas, taikomas labai sudėtingam pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais. Imtimi pagrįstas priežiūrinis tikrinimas, kuris taikomas pakeitimui vertybiniais popieriais ir įprasto sudėtingumo pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais nepakankamai griežtas kai kuriais pakartotinio pakeitimo

vertybiniais popieriais atvejais, kai dėl labai sudėtingos konkrečios priemonės kyla abejonų dėl banko gebėjimo visiškai suprasti pagrindinių pozicijų pobūdį ir riziką. Todėl pasiūlyme reikalaujama, kad bankams, kurie investuoja į tokius produktus, investuojant kaskart būtų tikrinama, kaip laikomasi taikomų deramo patikrinimo standartų. Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas konverguos priežiūros praktiką susitardamas, kurių rūšių pakartotinis pakeitimas vertybiniais popieriais yra „labai sudėtingas“, kad priežiūros institucijos kiekvienu konkrečiu atveju galėtų patikrinti įstaigų gebėjimą atlikti tinkamą tokių priemonių deramą patikrinimą. Išimtiniais atvejais, kai bankas negali įrodyti savo reguliavimo institucijai, kad labai sudėtingo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju taikė reikalaujamą deramą patikrinimą, to pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijai bus taikomas 1 250 % rizikos koeficientas. Toks kapitalo apskaičiavimas taikomas naujam pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, atliktam po 2010 m. gruodžio 31 d., o esamai pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijai po 2014 m. gruodžio 31 d. bus taikomas tik tuomet, jei po tos datos bus pridėtos ar pakeistos naujos pagrindinės pozicijos. Atitinkamai 1 250 % rizikos koeficientas negali būti taikomas ankstesnėms bankų pozicijoms atliekant pakartotinį pakeitimą vertybiniais popieriais (išskyrus tuos atvejus, kai tokios pagrindinės pozicijos bus pakeistos po 2014 m.).

5.2. Techniniai pakeitimai

(1 straipsnio 5 dalis ir II priedo 4 punktas; 1 straipsnio 7 dalis; 2 straipsnio 2 ir 3 dalys; I priedo 2 punktas ir II priedo 2 punktas)

Komisija ir CEBS 2006 m. sudarė Kapitalo poreikių direktyvos perkėlimo grupę (angl. CRDTG), kad palengvintų nuoseklų KPD įgyvendinimą ir taikymą visoje ES. CRDTG nuomone, tam tikros techninės tos direktyvos nuostatos dar turi būti toliau tikslinamos. Pavyzdžiui, šioje direktyvoje bus paaiškinta, kad kapitalo poreikis atsiskaitymų rizikai padengti taip pat taikomas ne prekybos knygai.

5.3. Atskleidimo reikalavimai

(1 straipsnio 11 dalis ir I priedo 4 punktas)

Šiuo pasiūlymu griežtinami KPD nustatyti atskleidimo reikalavimai, susiję su įstaigų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis. Visų pirma atskleidimo reikalavimai ateityje bus taikomi ne tik pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų ne prekybos knygoje rizikai, bet ir pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų prekybos knygoje rizikai.

5.4. Su rinkos rizika susijęs kapitalo poreikis pakeitimui vertybiniais popieriais

(1 straipsnio 4, 6 ir 8 dalis; 2 straipsnio 1 dalis; II priedo 1 punktas)

Kapitalo poreikis pakeitimui vertybiniais popieriais prekybos knygoje dabar apskaičiuojamas taip, lyg šios priemonės būtų įprastos skolos pozicijos. Tai yra priešinga bankinei knygai, kurios kapitalo poreikių grupė yra atskira, labiau diferencijuota ir jautresnė rizikai. Šiame pasiūlyme numatyta, kad prekybos knygos kapitalo poreikis turi būti pagrįstas lygiaverčių vertybinių popierių bankinėje knygoje kapitalo poreikiu.

5.5. Vidaus modeliais pagrįsti kapitalo poreikiai rinkos rizikai padengti

(II priedo 3 punktas)

Dabar įstaigos gali apskaičiuoti savo kapitalo poreikį rinkos rizikai padengti prekybos knygoje taikydamos savo modelius, kuriais apskaičiuojami galimi nuostoliai dėl būsimų nepalankių rinkos pokyčių. 2007–2008 m. tapo aišku, kad vidaus modeliais buvo sistemingai nepakankamai įvertinamas galimas nuostolis nepalankiomis sąlygomis. Tai sukėlė kapitalo poreikio nepakankamumą ir ciklišką bankų kapitalo nepastovumą blogėjant rinkos aplinkai.

Atitinkamai, šia direktyva keliais atžvilgiais didinamas kapitalo poreikis, pagrįstas vidaus modeliais:

- bus reikalaujama atskirai apskaičiuoti galimus nuostolius per užsitęsusių nepalankių aplinkybių laikotarpį, taip didinant modelių atsparumą nepalankiomis sąlygomis ir mažinant galimybę, kad jie bus procikliški;
- bus reikalaujama, kad įstaigos apskaičiuotų ne tik nuostolių dėl prekybos knygoje esančios skolos pozicijos įsipareigojimų neįvykdymo riziką, bet ir galimų nuostolių dėl kredito kokybės pablogėjimo, net jei nėra įsipareigojimų neįvykdymo, riziką;
- siekiant pašalinti abejones dėl vidaus modelių gebėjimo adekvačiai nustatyti konkretų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų rizikos pobūdį, bus reikalaujama, kad įstaigos vertintų atskirą standartizuotą kapitalo poreikį pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų prekybos knygoje rizikai padengti.

5.6 Atlyginimų nustatymo politika

(1 straipsnio 2 ir 3 dalys; I priedo 1 punktą ir 4 punkto iii papunktis)

Dabartinėje Europos priežiūros sistemoje nėra aiškiai reikalaujama, kad finansų įstaigų atlyginimų nustatymo politika turėtų būti prižiūrima. Dėl to priežiūros institucijos paprastai nekreipė dėmesio į atlyginimų nustatymo politikos poveikį rizikai ir veiksmingam rizikos valdymui.

Šio siūlomo KPD pakeitimo tikslas:

- nustatyti privalomą įpareigojimą kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms vykdyti atlyginimų nustatymo politiką ir praktiką, kuri derėtų su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir skatintų jį, kartu taikant aukšto lygio principus patikimai nustatant atlyginimus;
- įtraukti atlyginimų nustatymo politiką į priežiūrinio tikrinimo taikymo sritį pagal KPD, kad priežiūros institucijos galėtų reikalauti, kad įmonė imtųsi priemonių bet kokioms problemoms, kurias gali nustatyti, pašalinti;
- užtikrinti, kad priežiūros institucijos galėtų taikyti įmonėms, kurios nesilaiko šio įpareigojimo, finansines ir nefinansines nuobaudas (įskaitant baudas).

Siūlomas reikalavimas bus taikomas kredito įstaigoms ir pagal Direktyvos 2006/49/EB 34 straipsnį investicinėms įmonėms, kurioms leidimas veiklai išduotas ir kurių veikla reguliuojama pagal Direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų.

Siūlomas įpareigojimas taikomas tik nustatant atlyginimus darbuotojams, kurių profesinė veikla gali turėti esminį poveikį banko ar investicinės įmonės rizikos pobūdžiui. Juo siekiama reglamentuoti asmenų, kurie priima sprendimus, galinčius turėti poveikį įstaigos prisiimamos rizikos lygiui, atlyginimų nustatymo politiką.

Siūlomais atlyginimų nustatymo aukšto lygio principais neketinama nurodyti atlyginimo sumos ir formos, pačios įstaigos lieka atsakingos už savo konkrečios atlyginimų nustatymo politikos formavimą ir taikymą. Įmonės gali lanksčiai taikyti principus atsižvelgdamos į savo dydį, vidaus organizaciją ir veiklos pobūdį, aprėptį ir sudėtingumą. Kredito įstaigos ir investicinės įmonės vykdo skirtingą veiklą ir patiria skirtingo lygio toleruojamą riziką, taigi atitinkamai skirsis ir atlyginimų struktūros ir principų taikymas.

Vykdamt priežiūrinį tikrinimą, rizikos ribojimo priežiūra būtų sutelkta į tai, ar atlyginimų nustatymo politika ir praktika dera su patikimu rizikos valdymu, atsižvelgiant į įmonės verslo pobūdį. Siekiant suderinti vertinimą atliekant priežiūrą ir padėti įmonėms laikytis principų,

pasiūlyme reikalaujama, kad CEBS užtikrintų, kad būtų parengtos patikimos atlyginimų nustatymo politikos gairės.

Jei priežiūros institucija nustato problemų, ji gali reikalauti, kad kredito įstaiga ar investicinė įmonė imtųsi kokybinių ar kiekybinių priemonių tokioms problemoms spręsti. Tokios priemonės gali apimti (kokybinių) reikalavimą, kad įmonė ištaisytų padėtį pakeisdama savo atlyginimų struktūrą ir sumažintų būdingą riziką ir, tam tikrais atvejais, (kiekybinių) reikalavimą, kad įmonė turėtų papildomų nuosavų lėšų rizikai padengti.

Be to, kompetentingos institucijos taip pat privalo turėti teisę pagal KPD skirti nuobaudas už bet kurio direktyvos reikalavimo nevykdymą (įskaitant siūlomą reikalavimą, susijusį su atlyginimų nustatymo politika). Teisė skirti nuobaudas skiriasi nuo teisės reikalauti, kad įmonės taikytų kokybines ar kiekybines priemones. Siūlomu KPD 54 straipsnio pakeitimu siekiama užtikrinti, kad priežiūros institucijos galėtų taikyti ir finansines, ir nefinansines sankcijas ir kad tokios sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

Šiuo siūlomu KPD pakeitimu papildoma Komisijos rekomendacija dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos. Išsamesni Komisijos rekomendacijoje nustatyti principai, kartu su KPD gairėmis, bus svarbūs siekiant laikytis KPD nustatyto įpareigojimo. Šiais principais turėtų būti pateikiamos tolesnės gairės dėl to, kaip laikytis įpareigojimo, ir sistema, pagal kurią reguliavimo institucijos turėtų vertinti įmonių atlyginimų struktūras.

5.7 Bendrasis priežiūrinio tikrinimo pagal 136 straipsnio 2 dalį paaškinimas

Siūloma nauja 136 straipsnio 2 dalies pastraipa siekiama paašškinti, kad, kai vykdomas priežiūrinis tikrinimas, kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti ir į kokybinius, ir į kiekybinius kredito įstaigų pagal 123 straipsnį atliekamo vidaus kapitalo vertinimo aspektus, taip pat į kredito įstaigų priemones, procesus, mechanizmus ir strategijas pagal 22 straipsnį. Šis aiškinimas taikomas visam procesui ir neapsiriboja naujo reikalavimo, susijusio su atlyginimų nustatymo politika ir praktika, tikrinimu. Tikslas – palengvinti tolesnę priežiūros praktikos konvergenciją visoje ES.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti direktyvų 2006/48/EB ir 2006/49/EB nuostatas, susijusias su kapitalo poreikiu prekybos knygai ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, taip pat su atlyginimų nustatymo politikos priežiūriniu tikrinimu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁹,
laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos¹⁰,
kadangi:

- (1) Pernelyg didelė ir neprotinga bankų sektoriaus prisiimta rizika prisidėjo prie pavienių finansų įstaigų žlugimo ir sisteminių problemų atsiradimo valstybėse narėse ir pasaulyje. Nors tokios rizikos prisiėmimo priežasčių yra daug ir jos sudėtingos, priežiūros institucijos ir reguliavimo institucijos, įskaitant G 20 ir Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetą, sutinka, kad prie to labai prisidėjo netinkamos kai kurių finansų įstaigų atlyginimų struktūros. Atlyginimų nustatymo politika, paskatinusi prisiimti riziką, kuri viršija bendrąją įstaigos toleruojamos rizikos lygį, kenkia patikimam ir veiksmingam rizikos valdymui ir dar labiau verčia prisiimti pernelyg didelę riziką.
- (2) 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo¹¹ reikalaujama, kad kredito įstaigose būtų priemonių, procesų ir mechanizmų rizikai, su kuria susiduriama, valdyti. Remiantis 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/49/EB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo¹², tas reikalavimas taikomas investicinėms įmonėms, apibrėžtomis 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančioje Tarybos direktyvą 93/22/EEB¹³. Direktyva 2006/48/EB reikalaujama, kad kompetentingos institucijos peržiūrėtų šias priemones, strategijas, procesus ir mechanizmus ir nustatytų, ar konkrečios kredito įstaigos ar investicinės įmonės turimomis nuosavomis lėšomis

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ OL C , , p. .

¹¹ OL L 177, 2006 6 30, p. 1.

¹² OL L 177, 2006 6 30, p. 201.

¹³ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

užtikrinamas patikimas rizikos, su kuria susiduria ar gali susidurti įstaiga ar įmonė, valdymas ir padengimas. Tokia bankų grupių priežiūra atliekama konsoliduotai, taip pat įtraukiant finansų kontroliuojančiąsias (holdingo) bendroves ir kontroliuojamąsias finansų įstaigas bet kurioje jurisdikcijoje.

- (3) Siekiant spręsti problemas, susijusias su galimai nepalankiu prastai suformuotų atlyginimų struktūrų poveikiu patikimam rizikos valdymui ir asmenų prisiimamos rizikos kontrolei, Direktyvos 2006/48/EB reikalavimai turėtų būti papildyti aiškiu kredito įstaigų ir investicinių įmonių įpareigojimu formuoti ir vykdyti atlyginimų (tų kategorijų darbuotojų, kurių profesinė veikla turi esminį poveikį tų įstaigų ar įmonių rizikos pobūdžiui) nustatymo politiką ir praktiką, kuri derėtų su veiksmingu rizikos valdymu.
- (4) Kadangi pernelyg didelė ir neprotinga bankų sektoriaus prisiimta rizika gali pakenkti finansų įstaigų finansiniam patikimumui ir destabilizuoti bankų sistemą, svarbu, kad naujas įpareigojimas, susijęs su atlyginimų nustatymo politika ir praktika, būtų įgyvendinamas nuosekliai. Todėl reikėtų patikslinti pagrindinius patikimo atlyginimų nustatymo principus, siekiant užtikrinti, kad atlyginimų struktūra asmenys nebūtų skatinami prisiimti per didelę riziką ir kad ji derėtų su įstaigai priimtina rizika, taip pat įstaigos vertybėmis ir ilgalaikiais interesais. Siekiant užtikrinti, kad finansų įstaigų atlyginimų nustatymo politikos formavimas būtų integruotas į rizikos valdymą, kiekvienos kredito įstaigos ar investicinės įmonės valdymo organas (stebėtojų taryba) turėtų nustatyti taikytinus bendruosius principus, ir turėtų būti atliekama bent metinė nepriklausoma politikos vidaus peržiūra.
- (5) Atlyginimų nustatymo politika turėtų būti siekiama suderinti asmeninius darbuotojų tikslus su ilgalaikiais kredito įstaigos ar investicinės įmonės interesais. Vertinant veiklos rezultatais pagrįstas atlyginimo dalis reikėtų remtis ilgesnio laikotarpio veiklos rezultatais ir atsižvelgti į kitą galimą riziką, susijusią su veiklos rezultatais. Veiklos rezultatų vertinimas turėtų būti daugiametis, pvz., treji–penkeri metai, siekiant užtikrinti, kad vertinimo procesas būtų pagrįstas ilgesnio laikotarpio veiklos rezultatais ir kad faktinis veiklos rezultatais pagrįstų atlyginimo dalių išmokėjimas būtų išskirstytas per įmonės veiklos ciklo laikotarpį.
- (6) 2009 m. balandžio 30 d. Komisijos rekomendacijoje dėl finansinių paslaugų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos¹⁴ taip pat nustatyti patikimos atlyginimų nustatymo politikos principai, kuriais nurodoma, kaip įmonės gali laikytis šio įpareigojimo, ir tie principai dera su šioje direktyvoje nustatytais principais ir juos papildo.
- (7) Nuostatomis dėl atlyginimų nustatymo neturėtų būti pažeidžiamos socialinių partnerių teisės kolektyvinėse derybose, kai taikoma.
- (8) Siekiant užtikrinti greitą ir veiksmingą vykdymą, kompetentingos institucijos taip pat turėtų turėti teisę taikyti finansines arba nefinansines priemones ar skirti nuobaudas už bet kurio Direktyvos 2006/48/EB reikalavimo nevykdymą, įskaitant reikalavimą turėti atlyginimų nustatymo politiką, kuri derėtų su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu. Šios priemonės ir nuobaudos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (9) Siekiant užtikrinti veiksmingą rizikos, kurią kelia netinkamos atlyginimų struktūros, priežiūrą, atlyginimų nustatymo politika ir praktika, kurias patvirtina kredito įstaigos ir investicinės įmonės, turėtų patekti į priežiūros pagal Direktyvą 2006/48/EB taikymo

---

¹⁴ C(2009) 3159.

sritį. Vykdydamos tokią priežiūrą, priežiūros institucijos turėtų įvertinti, ar ta politika ir praktika atitinkami darbuotojai gali būti skatinami prisiimti per didelę riziką.

- (10) Siekiant skatinti priežiūros konvergenciją vertinant atlyginimų nustatymo politiką ir praktiką, Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas turėtų užtikrinti, kad būtų parengtos patikimos bankų sektoriaus atlyginimų nustatymo politikos gairės. Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetas turėtų padėti rengti tokias gaires, tiek, kiek jos taip pat taikomos asmenų, kurie dalyvauja teikiant investicines paslaugas ir kredito įstaigoms bei investicinėms įmonėms vykdant investicinę veiklą pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų¹⁵, atlyginimų nustatymo politikai.
- (11) Kadangi dėl prastai suformuotos atlyginimų nustatymo politikos ir paskatų schemos rizika, su kuria susiduria kredito įstaigos ir investicinės įmonės, gali padidėti iki nepriimtino lygio, kompetentingos institucijos susijusiems subjektams turėtų taikyti kokybines ir kiekybines priemones, kurios būtų skirtos vykdant 2 ramsčio priežiūrinį tikrinimą nustatytoms su atlyginimų nustatymo politika susijusioms problemoms spręsti. Kokybinės priemonės, kurias kompetentingos institucijos gali taikyti, apima reikalavimą, kad kredito įstaigos ar investicinės įmonės sumažintų jų veiklai, produktams ar sistemoms, įskaitant atlyginimų struktūras, būdingą riziką tiek, kiek tai nedera su veiksmingu rizikos valdymu. Kiekybinės priemonės apima reikalavimą turėti papildomų nuosavų lėšų.
- (12) Siekiant užtikrinti pakankamą atlyginimų struktūros ir susijusios rizikos skaidrumą rinkoje, kredito įstaigos ir investicinės įmonės turėtų atskleisti informaciją apie savo atlyginimų nustatymo tiems darbuotojams, kurių profesinė veikla gali turėti esminį poveikį įstaigos rizikos pobūdžiui, politiką ir praktiką. Tačiau šiuo įpareigojimu neturėtų būti pažeista 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁶.
- (13) Patikrinus riziką, su kuria gali susidurti kredito įstaiga, turėtų būti parengtos veiksmingos priežiūros priemonės. Todėl būtina tolesnė konvergencija, siekiant palaikyti bendrus priežiūros institucijų sprendimus ir užtikrinti vienodas konkurencines sąlygas Bendrijoje.
- (14) Pakeitimo vertybiniais popieriais, kuriuo pakeičiamas kitas pakeitimas vertybiniais popieriais ir kuris kelia didesnę kredito riziką nei įprastas pakeitimas vertybiniais popieriais ir aiškiai atbaido kredito įstaigas ir investicines įmones nuo investavimo į labai sudėtingą ir rizikingą pakeitimą vertybiniais popieriais, kapitalas turėtų būti apskaičiuojamas atskirai.
- (15) Pagal Direktyvą 2006/48/EB reikalaujama, kad bankai, kurie investuoja į pakartotinį pakeitimą vertybiniais popieriais, atliktų ir pagrindinių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų bei nepakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurios galiausiai tampa pagrindinėmis pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis, deramą patikrinimą. Atsižvelgiant į pakeitimo vertybiniais popieriais struktūrų sluoksnių sudėtingumą ir atsižvelgiant į nepakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurios galiausiai tampa pagrindinėmis pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais

---

¹⁵ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

¹⁶ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

pozicijomis, sudėtingumą ir įvairovę (arba ir viena, ir kita), atlikti reikalaujamą deramą patikrinimą gali būti neįmanoma arba neekonomiška (arba ir viena, ir kita). Tai visų pirma būdinga tada, kai galutinės pagrindinės pozicijos yra, pavyzdžiui, akcijų išpirkimo panaudojant skolintas lėšas sandoris ar projektų finansavimo skola. Tokiais atvejais įstaigos neturėtų investuoti į tokį labai sudėtingą pakartotinį pakeitimą vertybiniais popieriais. Kompetentingos institucijos, peržiūredamos reikalaujamą deramą patikrinimą, tokiam labai sudėtingam pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais turėtų skirti ypatingą dėmesį ir reikalauti jį visą atimti iš kapitalo, išskyrus tuos atvejus, kai įtikinamai įrodoma, kad kiekvienu atskiru labai sudėtingo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju institucija atliko Direktyva 2006/48/EB reikalaujamą deramą patikrinimą, įskaitant galutines pagrindines pozicijas.

- (16) Siekiant skatinti priežiūros praktikos konvergenciją labai sudėtingo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais deramo patikrinimo priežiūros atžvilgiu, Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas turėtų parengti gaires, į kurias turėtų būti įtraukta tų rūšių pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais, kuris šiuo tikslu laikomas labai sudėtingu, apibrėžtis ar kriterijai. Ta apibrėžtis ar kriterijai turėtų būti pritaikomi atsižvelgiant į rinkos praktikos pokyčius.
- (17) Direktyvos 2006/49/EB nuostatos dėl vertinimo, kuriuo siekiama riboti riziką, turėtų būti taikomos visoms priemonėms, vertinamoms tikrąja verte, nesvarbu, ar jos yra įstaigų prekybos knygoje ar ne prekybos knygoje. Turėtų būti paaiškinta, kad tais atvejais, kai vertinimo, kuriuo siekiama riboti riziką, metu gaunama mažesnė balansinė vertė, negu faktiškai pripažįstama apskaitoje, absoliuti skirtumo vertė turėtų būti atimama iš nuosavų lėšų.
- (18) Įstaigos turėtų turėti galimybę rinktis, ar taikyti kapitalo poreikį toms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kurioms pagal šią direktyvą skiriamas 1 250 % rizikos koeficientas, ar atimti jas iš nuosavų lėšų, nesvarbu, ar pozicijos yra prekybos, ar ne prekybos knygoje.
- (19) Kapitalo poreikis atsiskaitymų rizikai padengti turėtų būti taikomas ir ne prekybos knygai.
- (20) Įstaigos iniciatorės ir įstaigos rėmėjos turėtų negalėti apeiti užslėptos paramos draudimo naudodamosi savo prekybos knygomis tokiai paramai teikti.
- (21) Nepažeidžiant atskleidimo, kurio aiškiai reikalaujama šioje direktyvoje, atskleidimo reikalavimų tikslas turėtų būti suteikti rinkos dalyviams tikslios ir išsamios informacijos apie pavienių įstaigų rizikos pobūdį. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad įstaigos atskleistų papildomos informacijos, kuri aiškiai nenurodyta šioje direktyvoje, jei to prireiktų šiam tikslui pasiekti.
- (22) Siekdami užtikrinti nuoseklų Direktyvos 2006/48/EB įgyvendinimą visoje Bendrijoje, Komisija ir Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas 2006 m. sudarė darbo grupę (Kapitalo poreikių direktyvos perkėlimo grupę, angl. CRDTG), kuriai patikėta užduotis aptarti ir spręsti su tos direktyvos įgyvendinimu susijusius klausimus. CRDTG nuomone, tam tikros techninės direktyvų 2006/48/EB ir 2006/49/EB nuostatos dar turi būti tikslinamos. Todėl tas nuostatas reikėtų pakoreguoti.
- (23) Tais atvejais, kai pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos išorinis kredito vertinimas turi kredito apsaugos, kurią teikia pati investicinė įmonė, poveikį, įmonė turėtų negalėti pasiteisindama ta apsauga taikyti mažesnę rizikos koeficientą. Dėl to neturėtų

būti reikalaujama pakeitimą vertybiniais popieriais išskaityti iš kapitalo, jei yra kitų būdų rizikos koeficientui nustatyti atsižvelgiant į faktinę pozicijos riziką ir neatsižvelgiant į tokią kredito apsaugą.

- (24) Pakeitimo vertybiniais popieriais srityje įstaigoms taikomi atskleidimo reikalavimai turėtų būti labai sugriežtinti. Visų pirma reikėtų atsižvelgti į pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų prekybos knygoje riziką.
- (25) Specifinė pakeitimo vertybiniais popieriais rizika turėtų būti suderinta su kapitalo poreikiu bankinėje knygoje, nes joje numatytas labiau diferencijuotas ir rizikai jautresnis pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų apskaičiavimas.
- (26) Atsižvelgiant į prastus pastarojo laiko rezultatus, reikėtų sugriežtinti vidaus modelių, taikomų apskaičiuojant rinkos rizikos kapitalo poreikį, standartus. Visų pirma reikėtų užtikrinti, kad jie apimtų visą riziką, atsižvelgiant į kredito riziką prekybos knygoje. Be to, kapitalo poreikis turėtų apimti komponentą, kuris nepalankiomis sąlygomis galėtų padidinti kapitalo poreikį, atsižvelgiant į blogėjančias rinkos sąlygas, ir sumažintų procikliškumo galimybę. Atsižvelgiant į didelius pastarojo laiko sunkumus apskaičiuojant pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijas taikant vidaus modeliais pagrįstus metodus, įstaigų galimybė modeliuoti pakeitimo vertybiniais popieriais riziką prekybos knygoje turėtų būti ribojama, o standartizuoto kapitalo poreikio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms prekybos knygoje padengti turėtų būti reikalaujama, net jei tai nenurodyta.
- (27) Todėl direktyvos 2006/48/EB ir 2006/49/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,
PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2006/48/EB iš dalies keičiama taip:

- (1) 4 straipsnyje įterpiami 40a ir 40b punktai:
  - „40a) „pakartotinis pakeitimas vertybiniais popieriais“ – pakeitimas vertybiniais popieriais, kai viena ar daugiau pagrindinių pozicijų atitinka pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos apibrėžtį;
  - 40b) „pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija“ – pozicija pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais;“
- (2) 22 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
  - (a) 1 dalis pakeičiama taip:
    - „1. Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos reikalauja, kad kiekvienoje kredito įstaigoje būtų tvirtos valdymo priemonės, įskaitant aiškią organizacinę struktūrą su tiksliai apibrėžta, skaidria ir nuoseklia atsakomybe, veiksmingi rizikos, su kuria kredito įstaiga susiduria arba gali susidurti, nustatymo, valdymo, stebėjimo ir pranešimo apie tokią riziką procesai ir tinkami vidaus kontrolės mechanizmai, įskaitant patikimas valdymo ir apskaitos procedūras, taip pat atlyginimų nustatymo politika ir praktika, deranti su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir skatinanti tokį valdymą.“
  - (b) Papildoma 3 dalimi:
    - „3. Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas užtikrina, kad būtų parengtos patikimos atlyginimų nustatymo politikos, atitinkančios V priedo 22

punkte nustatytus principus, gairės. Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetas glaudžiai bendradarbiauja su Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetu užtikrinant, kad būtų parengtos asmenų, kurie dalyvauja teikiant investicines paslaugas ir vykdant investicinę veiklą pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, atlyginimų nustatymo politikos gairės.“

(3) 54 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Valstybės narės užtikrina, kad, įgyvendinant pirmosios pastraipos nuostatas, jų tinkamos kompetentingos institucijos turėtų teisę taikyti finansines ir nefinansines nuobaudas ar priemones. Šios nuobaudos ir priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.“

(4) 57 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) Pirmos pastraipos r punktas pakeičiamas taip:

„r) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurių rizikos koeficientas – 1 250 % pagal IX priedo 4 dalį, suma ir pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų prekybos knygoje, kurių rizikos koeficientas būtų 1 250 % tų pačių kredito įstaigų ne prekybos knygoje, suma.“

(b) Papildoma šia pastraipa:

r punkte nurodytos sumos apskaičiuojamos IX priedo 4 dalyje nurodytu būdu.“

(5) 64 straipsnis papildomas 5 dalimi:

„5. Kredito įstaigos, skaičiuodamos nuosavų lėšų sumą, visam savo turtui, įvertintam tikrąja verte, taiko Direktyvos 2006/49/EB VII priedo B dalies reikalavimus ir į nuosavų lėšų sumą neįtraukia jokių sumų, kurios pagal tuos reikalavimus yra būtinos kaip koregavimas.“

(6) 66 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Pusė 57 straipsnio l–r punktuose nurodytų pozicijų bendros sumos atimama iš 57 straipsnio a–c punktų pozicijų bendros sumos, iš kurios nuskaičiuojamos to straipsnio i–k punktų pozicijos, o kita pusė – iš to straipsnio d–h punktų pozicijų bendros sumos, pritaikius šio straipsnio 1 dalyje nustatytus apribojimus. Jei pusė l–r punktų pozicijų bendros sumos viršija 57 straipsnio d–h punktų pozicijų bendrą sumą, ši perteklinė dalis atimama iš a–c punktų pozicijų bendros sumos, nuskaičiavus to straipsnio i–k punktų pozicijas.“

57 straipsnio r punkto pozicijos neatimamos, jei laikantis 75 straipsnio, kaip nurodyta IX priedo 4 dalyje, jos buvo įtrauktos apskaičiuojant pagal riziką įvertintas pozicijas arba kapitalo poreikį, kaip nurodyta Direktyvos 2006/49/EB I priede.“

(7) 75 straipsnio c punktas pakeičiamas taip:

„c) visos jų veiklos atžvilgiu užsienio valiutos kurso rizikai, atsiskaitymų rizikai ir prekių rizikai taikomas Direktyvos 2006/49/EB 18 straipsnyje nustatytas kapitalo poreikis;“

(8) 101 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Teikti paramos pakeitimui vertybiniais popieriais ne pagal savo sutartinius įsipareigojimus siekiant sumažinti investuotojams galimus ar esamus nuostolius negali:

a) jokia kredito įstaiga iniciatorė, kuri pakeitimo vertybiniais popieriais atveju:

i) pagal riziką įvertintų pozicijų sumas apskaičiuo vadovaudamasi 95 straipsniu;

ii) pardavė priemones iš savo prekybos knygos specialios paskirties pakeitimo vertybiniais popieriais subjektui (SPPVPS) tuo tikslu, kad nebeturėtų laikyti kapitalo specifinei tokių priemonių rizikai padengti;

b) kredito įstaiga rėmėja.“

(9) Po 122a straipsnio įterpiamas 122b straipsnis:

„122b straipsnis

1. Nepaisant rizikos koeficientų, taikomų bendrosioms pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms IX priedo 4 dalyje, kompetentingos institucijos reikalauja, kad kredito įstaigos taikytų 1 250 % rizikos koeficientą labai sudėtingo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, išskyrus tuos atvejus, kai kredito įstaiga kompetentingai institucijai įrodo, kad kiekvienos tokios pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos atžvilgiu laikėsi 122a straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytų reikalavimų.

2. 1 dalis taikoma naujo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais, atlikto po 2010 m. gruodžio 31 d., pozicijoms. Esamo pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atžvilgiu 1 dalis taikoma nuo 2014 m. gruodžio 31 d., jei po tos datos papildoma naujomis pagrindinėmis pozicijomis ar pagrindinės pozicijos pakeičiamos.“

136 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Siekiant nustatyti tinkamą nuosavų lėšų lygį pagal 124 straipsnį atliekant priežiūrinį tikrinimą, kompetentingos institucijos įvertina, ar reikia taikyti specialiuosius nuosavų lėšų reikalavimus, kai viršijamas minimalus lygis, rizikai, su kuria įstaiga gali susidurti, padengti, atsižvelgiant į:

a) kiekybinius ir kokybinius kredito įstaigų vidaus kapitalo vertinimo aspektus, nurodytus 123 straipsnyje;

b) kredito įstaigų priemones, procesus ir mechanizmus, nurodytus 22 straipsnyje;

c) priežiūrinio tikrinimo proceso, vykdomo pagal 124 straipsnį, rezultatą.“

(10) 145 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kredito įstaigos patvirtina oficialią politiką, siekdamas laikytis 1 ir 2 dalyse nurodytų informacijos atskleidimo reikalavimų, ir turėti savo atskleidžiamos informacijos tinkamumo, įskaitant jos patikrinimą ir dažnumą, vertinimo politiką. Kredito įstaigos taip pat taiko vertinimo, ar jų atskleidžiama informacija rinkos dalyviams išsamiai parodo jų rizikos pobūdį, politiką.

Kai tokia atskleidžiama informacija rinkos dalyviams išsamiai neparodo rizikos pobūdžio, kredito įstaigos viešai skelbia ne tik tą informaciją, kurios

reikalaujamą pagal 1 dalį, bet ir kitą būtiną informaciją. Tačiau reikalaujama, kad jos atskleistų tik tą informaciją, kuri yra esminė ir nėra privati ar konfidenciali, vadovaujantis XII priedo 1 dalyje nustatytais techniniais kriterijais.“

- (11) Priedai iš dalies keičiami taip, kaip nurodyta šios direktyvos I priede.

2 straipsnis

Direktyva 2006/49/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa papildoma t punktu:
„t) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija ir pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija – pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija ir pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija, kaip apibrėžta Direktyvoje 2006/48/EB.“
- 2) 17 straipsnio 1 dalies įvadinė frazė pakeičiama taip:
„Jeigu įstaiga, taikydama šios direktyvos II priedą, pagal riziką įvertintas pozicijas apskaičiuoja pagal Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsnius, apskaičiavimo, numatyto Direktyvos 2006/48/EB VII priedo 1 dalies 36 punkte, tikslais taikomos šios nuostatos:“
- 3) 18 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:
„a) nustatyto kapitalo poreikio sumą, kuri jų prekybos knygoje apskaitomos veiklos atveju apskaičiuojama pagal metodus ir pasirinkimo galimybes, nustatytus 28–32 straipsniuose bei I, II ir VI prieduose ir prireikus V priede, o jų ne prekybos knygoje apskaitomos veiklos atveju – pagal metodus ir pasirinkimo galimybes, nustatytus II priedo 1–4 punktuose;“
- 4) Priedai iš dalies keičiami taip, kaip nurodyta šios direktyvos II priede.

3 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikties lentelę.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

Direktyvos 2006/48/EB V, VI, IX ir XII priedai iš dalies keičiami taip:

1) V priedas papildomas 11 dalimi:

„11. ATLYGINIMŲ NUSTATYMO POLITIKA

22. Formuodamos ir taikydamos tų darbuotojų, kurių profesinė veikla turi esminį poveikį įstaigų rizikos pobūdžiui, atlyginimų nustatymo politiką kredito įstaigos laikosi toliau išvardytų principų, atsižvelgdamos į savo dydį, vidaus organizaciją ir veiklos pobūdį, aprėptį ir sudėtingumą:
- a) atlyginimų nustatymo politika dera su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir skatina tokį valdymą, bet neskatina priimti rizikos, kuri viršytų kredito įstaigos toleruojamos rizikos lygį;
  - b) atlyginimų nustatymo politika atitinka kredito įstaigos verslo strategiją, tikslus, vertybes ir ilgalaikius interesus;
  - c) kredito įstaigos valdymo organas (stebėtojų taryba) nustatyto bendruosius atlyginimų nustatymo politikos principus ir atsako už politikos įgyvendinimą;
  - d) bent kartą per metus atliekamas atlyginimų nustatymo politikos įgyvendinimo centralizuotas ir nepriklausomas vidaus patikrinimas dėl atitikties valdymo organo (stebėtojų tarybos) apibrėžtai politikai ir tvarkai;
  - e) kai atlyginimas susietas su veiklos rezultatais, visa atlyginimo suma yra pagrįsta bendru atskiro asmens ir verslo padalinio veiklos rezultatų ir bendrų kredito įstaigos rezultatų vertinimu;
  - f) fiksuotoji ir kintamoji atlyginimo dalys tinkamai subalansuotos; fiksuotoji dalis sudaro pakankamai didelę viso atlyginimo proporcijos dalį, kad būtų galima vykdyti visiškai lanksčią premijų politiką, įskaitant galimybę nemokėti premijų;
  - g) su ankstyvu sutarties nutraukimu susijusios išmokos nustatomos atsižvelgiant į veiklos rezultatus, pasiektus per tam tikrą laiką, ir taip, kad jomis nebūtų atlyginama už prastus rezultatus;
  - h) veiklos rezultatų vertinimas, naudojamas premijoms arba premijų fondams apskaičiuoti, apima vertinimą pagal dabartinę ir būsimą riziką ir turi būti atsižvelgiama į kapitalo sąnaudas ir reikalingą likvidumą;
  - i) didelės premijos didžiosios dalies mokėjimas atidedamas tam tikram laikotarpiui ir siejamas su būsimais įmonės veiklos rezultatais.

2) VI priedo 1 dalis iš dalies keičiama taip:

(a) 8 punktas pakeičiamas taip:

„8. Nepažeidžiant 9, 10 ir 11 punktų, regioninės valdžios ir vietos valdžios pozicijų rizika vertinama kaip institucijų pozicijų rizika pagal 11a punktą. Šis vertinimas nepriklauso nuo 80 straipsnio 3 dalyje nurodytos pasirinkimo teisės. Trumpalaikėms pozicijoms, išvardytoms 31, 32 ir 37 punktuose, lengvatinis vertinimas netaikomas.“

(b) Įterpiamas 11a punktas:

„11a. Nepažeidžiant 9, 10 ir 11 punktų, valstybių narių regioninės valdžios ir vietos valdžios pozicijoms, išreikštos ir finansuojamos tos regioninės valdžios ir vietos valdžios vietos valiuta, taikomas 20 % rizikos koeficientas.“

3) IX priedas iš dalies keičiamas taip:

(a) 3 dalies 1 punktas papildomas c papunkčiu:

„c) Kredito rizikos vertinimas negali būti pagrįstas ar iš dalies pagrįstas nefinansuojama parama, kurią teikia pati kredito įstaiga.“

(b) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

i) 5 punktas papildomas šiuo sakiniu:

„Kai paskirtos ECAI kredito rizikos vertinimas negali būti taikomas pozicijai turtu padengtame komerciniame vekselyje dėl 3 dalies 1 punkto c papunktyje nustatyto reikalavimo, kredito įstaiga gali taikyti rizikos koeficientą, nustatytą likvidumo priemonei, siekdama apskaičiuoti komercinio vekselio pagal riziką įvertintų pozicijų sumas, jei turtu padengtų komercinių vekselių programa ir likvidumo priemonė sudaro sutampančias pozicijas.“

ii) 6 punktas pakeičiamas taip:

„6. Taikant 8 punktą, pagal riziką įvertintų reitinguoto pakeitimo vertybiniais popieriais arba pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų suma apskaičiuojama pozicijos vertei taikant rizikos koeficientą, susijusį su atitinkamu kredito kokybės žingsniu, su kuriuo siejamas kredito rizikos vertinimas taip, kaip nustatė kompetentingos institucijos pagal 98 straipsnį, kaip nurodyta 1 lentelėje.“

iii) 1 lentelė pakeičiama taip:

1 lentelė

Kredito kokybės žingsnis	1	2	3	4 (tik kredito rizikos vertinimas, išskyrus trumpalaikį kredito rizikos vertinimą)	visi kiti kredito kokybės žingsniai
Pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos	20 %	50 %	100 %	350 %	1250 %
Pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos	40 %	100 %	225 %	650 %	1250 %

iv) 2 lentelė išbraukiama.

v) 46 punktą pakeičiamas taip:

„46. Taikant reitingais pagrįstą metodą, pagal riziką įvertintų reitinguoto pakeitimo vertybiniais popieriais arba pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų suma apskaičiuojama pozicijos vertei taikant rizikos koeficientą, susijusį su atitinkamu kredito kokybės žingsniu, su kuriuo siejamas kredito rizikos vertinimas taip, kaip nustatė kompetentingos institucijos pagal 98 straipsnį, kaip nurodyta 4 lentelėje, dauginant iš 1,06.“

vi) 4 lentelė pakeičiama taip:

4 lentelė

Kredito kokybės žingsnis		Pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos			Pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos	
Kredito rizikos vertinimas, išskyrus trumpalaikį	Trumpalaikis kredito rizikos vertinimas	A	B	C	D	E
1	1	7 %	12 %	20 %	20 %	30 %
2		8 %	15 %	25 %	25 %	40 %
3		10 %	18 %	35 %	35 %	50 %
4	2	12 %	20 %		40 %	65 %
5		20 %	35 %		60 %	100 %
6		35 %	50 %		100 %	150 %
7	3	60 %	75 %		150 %	225 %
8		100 %			200 %	350 %
9		250 %			300 %	500 %
10		425 %			500 %	650 %
11		650 %			750 %	850 %
visi kiti ir nereitinguoti		1250 %				

viii) 47 punktą pakeičiamas taip:

„47. Koeficientai 4 lentelės C skiltyje taikomi, kai pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija nėra pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija ir kai faktinis vertybiniais popieriais pakeistų pozicijų skaičius yra mažesnis už šešis. Likusioms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kurios nėra pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, taikomi B skilties koeficientai, išskyrus tuos atvejus, kai pozicija yra didžiausio prioriteto pakeitimo vertybiniais popieriais segmente, – tokiais atvejais taikomi A skilties koeficientai. Pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms taikomi E skilties koeficientai, išskyrus tuos atvejus, kai pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija yra didžiausio prioriteto pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais segmente ir nėra viena pagrindinė pozicija pati nėra pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija, – tokiais atvejais taikoma D skiltis. Nustatant, ar segmentas yra didžiausio prioriteto, nėra būtina atsižvelgti į sumas, mokamas pagal palūkanų normos ar valiutos išvestinių finansinių priemonių sandorius, mokesčių mokėjimus ar kitus panašius mokėjimus.“

viii) 48 punktą išbraukiamas.

ix) 49 punktą pakeičiamas taip:

„49. Apskaičiuojant faktinį pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų skaičių, sudėtinės pozicijos vienam įsipareigojančiajam asmeniui privalo būti vertinamos kaip viena pozicija. Faktinis pozicijų skaičius apskaičiuojamas taip:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2}$$

čia EAD_i yra visų pozicijų i^{th} įsipareigojančiajam asmeniui verčių suma. Jeigu yra prieinama portfelio dalis, C1, siejama su didžiausia pozicija, kredito įstaiga gali N vertinti kaip $1/C1$.“

x) 50 punktą išbraukiamas.

xi) 52 punktą pakeičiamas taip:

„52. Atsižvelgiant į 58 ir 59 punktus, pagal priežiūrinės formulės metodą pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos rizikos koeficientas turi būti rizikos koeficientas, taikomas pagal 53 punktą. Tačiau rizikos koeficientas turi būti ne mažesnis kaip 20 % pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms ir ne mažesnis kaip 7 % visoms kitoms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms.“

xii) 53 punkto šešta pastraipa pakeičiama taip:

„N yra faktinis pozicijų skaičius, apskaičiuotas pagal 49 punktą. Pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju kredito įstaiga turi atsižvelgti į pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų skaičių grupėje, o ne į pagrindinių pozicijų skaičių pradinėse grupėse, iš kurių susidaro pagrindinės pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos.“

(12) 4) XII priedo 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) 9 ir 10 punktai pakeičiami taip:

„9. Kredito įstaigos, apskaičiuojančios savo kapitalo poreikį pagal 75 straipsnio b ir c punktus, atskleidžia tą poreikį atskirai kiekvienai rizikai, nurodytai tose nuostatose. Be to, atskirai atskleidžiamas kapitalo poreikis specifinei pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų palūkanų normos rizikai padengti.

10. Kiekviena kredito įstaiga, kuri apskaičiuoja savo kapitalo poreikį pagal Direktyvos 2006/49/EB V priedą, atskleidžia tokią informaciją apie:

a) kiekvienos portfelio sudedamosios dalies:

- i) naudotų modelių charakteristikas;
- ii) papildomos rizikos kapitalo poreikiui taikomas metodikas ir riziką, vertinamą taikant vidaus modelį, įskaitant metodo, kurį kredito įstaiga taiko likvidumo trukmei nustatyti, aprašymą, metodikas, taikomas kapitalo vertinimui, kuris derėtų su reikalaujamais patikimumo standartais, atlikti ir metodus, kurie taikomi tvirtinant modelį;
- iii) testavimo nepalankiomis sąlygomis taikymo portfelio sudedamajai daliai aprašymą;
- iv) metodo, naudojamo grįžtamajam patikrinimui ir vidaus modelių bei modeliavimo procesų tikslumo ir nuoseklumo patvirtinimui, aprašymą;

b) kompetentingos institucijos pripažinimo mastą;

c) aprašymą, kaip ir kokia metodika vadovaujantis įgyvendinami Direktyvos 2006/49/EB VII priedo B dalies reikalavimai;

d) didžiausią, mažiausią ir vidutinį skaičius:

- i) kasdienių rizikos verčių per ataskaitinį laikotarpį ir laikotarpio pabaigoje;
- ii) rizikos verčių nepalankiomis sąlygomis per ataskaitinį laikotarpį ir laikotarpio pabaigoje;
- iii) papildomos rizikos kapitalo poreikio per ataskaitinį laikotarpį ir laikotarpio pabaigoje;

e) kapitalo sumą papildomai rizikai padengti, kartu su įvertinta kiekvienos portfelio sudedamosios dalies vidutine likvidumo trukme;

f) kasdienių dienos pabaigos rizikos verčių ir portfelio vertės vienos dienos pokyčių iki kitos darbo dienos pabaigos palyginimą, kartu su bet koku svarbiu nukrypimu per ataskaitinį laikotarpį.“

b) 14 punktas pakeičiamas taip:

„14. Kredito įstaigos, apskaičiuojančios pagal riziką įvertintų pozicijų sumas pagal 94–101 straipsnius ar kapitalo poreikį pagal Direktyvos 2006/49/EB I priedo 16a punktą, atskleidžia tokią informaciją (jei reikia, atskirai pateikia savo prekybos ir ne prekybos knygų duomenis):

a) kredito įstaigos tikslų, susijusių su pakeitimo vertybiniais popieriais veikla, aprašymą;

- b) kitos rizikos pobūdį, įskaitant likvidumo riziką, būdingą vertybiniais popieriais pakeistam turtui;
- c) rizikos rūšį pagrindinių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų prioritetiškumo požiūriu ir turto, kuriuo pagrįstos tokios pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, prisiimto ir išlaikyto vykdant pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais veiklą, požiūriu;
- d) įvairius vaidmenis, kuriuos atlieka kredito įstaiga pakeitimo vertybiniais popieriais procese;
- e) informaciją, kiek kredito įstaiga prisideda atliekant kiekvieną iš jų;
- f) esamų kredito pakeitimų ir pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų rinkos rizikos pokyčių stebėjimo procesų aprašymą, įskaitant tai, kaip pagrindinio turto pokyčiai veikia pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijas, ir aprašymą, kaip tie procesai skiriasi pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju;
- g) kredito įstaigos politikos, kuria valdomas apsidraudimas ir netiesioginis užtikrinimas, siekiant sumažinti neperleistų pakeitimo vertybiniais popieriais ir pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų riziką, aprašymą, įskaitant reikšmingų apsidraudimo sandorio šalių identifikavimą pagal atitinkamą rizikos pozicijos rūšį;
- h) pagal riziką įvertintų pozicijų sumų apskaičiavimo metodus, kuriuos kredito įstaigos taiko vykdydamos savo pakeitimo vertybiniais popieriais veiklą, įskaitant pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų rūšis, kurioms taikomas kiekvienas metodas;
- i) SPPVPS rūšis, kurias kredito įstaiga, kaip rėmėja, naudoja trečiųjų šalių pozicijoms vertybiniais popieriais pakeisti, įskaitant, ar ir kokia forma bei koku mastu kredito įstaiga turi pozicijų su šiais SPPVPS, ir balansiniuose, ir nebalansiniuose straipsniuose;
- j) kredito įstaigos pakeitimo vertybiniais popieriais veiklos apskaitos politikos santrauką, įskaitant:
  - i) ar sandoriai laikomi pardavimu ar finansavimu;
  - ii) pardavimo pelno pripažinimą;
  - iii) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų vertinimo metodus ir pagrindines prielaidas bei įvesties duomenis;
  - iv) sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais, jei jo neapima jokia kita apskaitos politika, vertinimą;
  - v) tai, kaip vertinamas turtas, kuris laukia, kol bus pakeistas vertybiniais popieriais, ir tai, ar jis pripažįstamas kredito įstaigos ne prekybos knygoje, ar prekybos knygoje;
  - vi) priemonių, kurių gali prireikti kredito įstaigai vertybiniais popieriais pakeistam turtui finansiškai paremti, išipareigojimų pripažinimo balanse politiką;
- k) ECAI, naudojamų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, pavadinimus ir pozicijų pagal kiekvieną agentūrą rūšis;

- l) kai taikytina, vidaus vertinimo metodo, nustatyto IX priedo 4 dalyje, aprašymą, įskaitant vidaus vertinimo proceso struktūrą ir ryšį tarp vidaus vertinimo ir išorės reitingų, tai, kaip vidaus vertinimas naudojamas ne IAA kapitalo tikslais, vidaus vertinimo proceso kontrolės mechanizmus, įskaitant nepriklausomumo, atskaitomybės ir vidaus vertinimo proceso peržiūros aprašymą; pozicijų rūšis, kurioms taikomas vidaus vertinimo procesas, ir nepalankius veiksnius, naudojamus nustatant kredito vertės padidinimo lygius, pagal pozicijų rūšį;
- m) bet kokių kokybinių atskleistų duomenų, nurodytų i–l punktuose, reikšmingų pokyčių nuo paskutinio ataskaitinio laikotarpio, paaiškinimą;
- n) atskirai prekybos ir ne prekybos knygoms šią informaciją pagal pozicijų rūšį:
  - i) bendrą neapmokėtų pozicijų, kurias kredito įstaiga pakeitė vertybiniais popieriais, sumą, atskirai nurodant tradicinį ir sintetinį pakeitimą vertybiniais popieriais ir pakeitimą vertybiniais popieriais, kurio atžvilgiu kredito įstaiga veikia tik kaip rėmėja;
  - ii) bendrą balansinių pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, neperleistų ar įsigytų, ir nebalansinių pavertimo vertybiniais popieriais pozicijų sumą;
  - iii) bendrą turto, kuris laukia pakeitimo vertybiniais popieriais, sumą;
  - iv) bendras pakeistų vertybiniais popieriais priemonių, kurioms taikomas išankstinis amortizacijos vertinimas, panaudotas pozicijas, priskiriamas atitinkamai pardavėjo ar investuotojo dalims, bendrą kredito įstaigos kapitalo poreikį dėl savo panaudoto balanso ir nepanaudotų eilučių neperleistų (pardavėjo) akcijų, ir bendrą kredito įstaigos kapitalo poreikį dėl panaudoto balanso ir nepanaudotų eilučių investuotojo akcijų;
  - v) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurios atimamos iš nuosavų lėšų ar pagal riziką įvertintos 1 250 %, sumą;
  - vi) einamųjų metų pakeitimo vertybiniais popieriais veiklos santrauką, įskaitant pozicijų, pakeistų vertybiniais popieriais, sumą ir pripažintą pardavimo pelną arba nuostolį;
- o) atskirai prekybos ir ne prekybos knygoms šią informaciją:
  - i) bendrą pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, neperleistų ar įsigytų, sumą ir susijusį kapitalo poreikį, išskaidytą pakeitimo vertybiniais popieriais ir pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms ir toliau išskaidytą į prasmingą rizikos koeficientų ar kapitalo poreikio grupių skaičių kiekvieno taikomo kapitalo poreikio metodo atžvilgiu;
  - ii) bendrą pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, neperleistų ar įsigytų, sumą, išskaidytą pagal pozicijas prieš apsidraudimą (draudimą) ir po apsidraudimo (draudimo) ir pagal pozicijas finansiniams garantams, išskaidytas pagal garanto kreditingumo kategorijas ar garanto pavadinimą;

- p) ne prekybos knygos ir pozicijų, kurias kredito įstaiga pakeičia vertybiniais popieriais, atžvilgiu, nuvertėjusio ar pradelsto turto, pakeisto vertybiniais popieriais, sumą ir nuostolius, kuriuos kredito įstaiga pripažįsta einamuoju laikotarpiu (ir viena, ir kita išskaidoma pagal pozicijų rūšis);
- q) prekybos knygos atžvilgiu, visas neapmokėtas pozicijas, kurias kredito įstaiga pakeitė vertybiniais popieriais ir kurioms taikomas kapitalo poreikis rinkos rizikai padengti, išskaidytas į tradicines ir sintetines ir pagal pozicijų rūšis.“

c) Papildoma 15 punktu:

„15. Atskleidžiama tokia informacija apie kredito įstaigos darbuotojų, kurių profesinė veikla turi esminio poveikio įstaigos rizikos pobūdžiui, atlyginimų nustatymo politiką ir praktiką:

- a) informacija, susijusi su sprendimų priėmimo procesu, taikomu nustatant atlyginimų nustatymo politiką, prireikus įskaitant informaciją apie atlyginimų nustatymo komiteto sudėtį ir įgaliojimus, išorės konsultanto, kurio paslaugomis pasinaudota nustatant atlyginimų nustatymo politiką, pavadinimą (pavarde) ir svarbių suinteresuotųjų asmenų vaidmenį;
- b) informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį;
- c) informacija apie kriterijus, naudojamus veiklos rezultatams vertinti, ir vertinimą pagal riziką;
- d) informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė į akcijas, pasirinkimo sandorius ar kintamąsias atlyginimo dalis;
- e) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kokios kitos negrynaisiais pinigais gaunamos naudos kriterijai priežastys.“

II PRIEDAS

Direktyvos 2006/49/EB I, II, V ir VII priedai iš dalies keičiami taip:

1) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 14 punktas iš dalies keičiamas taip:

i) Pirmoji pastraipa pakeičiama taip:

„14. Įstaiga priskiria savo prekybos knygos priemonių grynąsias pozicijas, kurios nėra pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, apskaičiuotas pagal 1 punktą, atitinkamoms 1 lentelėje nurodytoms kategorijoms pagal jų emitentą (įsipareigojantįjį asmenį), išorinį arba vidinį kredito vertinimą ir likusį iki išpirkimo terminą, tada jas padaugina iš toje lentelėje nurodytų koeficientų. Norėdama apskaičiuoti kapitalo poreikį specifinei rizikai padengti, įstaiga sudeda pagal riziką įvertintas pozicijas, gaunamas taikant šį ir 16a punktą, nesvarbu, ar jos ilgosios, ar trumposios.“

ii) Ketvirtoji pastraipa išbraukiama.

b) Įterpiamas 16a punktas:

„16a. Įstaiga apskaičiuoja kapitalo poreikį savo prekybos knygos priemonių, kurios yra pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos, grynosioms pozicijoms padengti taip:

a) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kurioms būtų taikomas standartizuotas kredito rizikos metodas tos pačios įstaigos ne prekybos knygoje, 8 % pagal riziką įvertintų pozicijų sumų pagal standartizuotą metodą, kaip nustatyta Direktyvos 2006/48/EB IX priedo 4 dalyje;

b) pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kurioms būtų taikomas vidaus reitingais pagrįstas metodas tos pačios įstaigos ne prekybos knygoje, 8 % pagal riziką įvertintų pozicijų sumų pagal vidaus reitingais pagrįstą metodą, kaip nustatyta Direktyvos 2006/48/EB IX priedo 4 dalyje. Priežiūrinės formulės metodą taikyti (gavus priežiūros institucijos pritarimą) gali tik įstaigos, kurios nėra įstaiga iniciatorė, kuri gali jį taikyti toms pačioms pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms ne prekybos knygoje. Kai kuriais atvejais PD ir LGD, kaip įvestys taikant priežiūrinės formulės metodą, nustatomi pagal Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsnius, arba, alternatyviai ir gavus atskirą priežiūros institucijos leidimą, remiantis metodu, nustatytu V priedo 5a punkte;

c) nepaisant a ir b punktų, pakartotinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, kurioms būtų taikomas 1 250 % rizikos koeficientas pagal Direktyvos 2006/48/EB 122b straipsnio 1 dalį, jei jos būtų tos pačios įstaigos ne prekybos knygoje, 8 % pagal riziką įvertintų pozicijų sumų pagal tą straipsnį.“

c) 34 punktas pakeičiamas taip:

„34. Įstaiga susumuoja visas savo ilgąsias grynąsias ir trumpąsias grynąsias pozicijas taip, kaip nurodyta 1 punkte. Norėdama apskaičiuoti kapitalo poreikį specifinei rizikai, įstaiga padaugina bendrąją poziciją iš 8 %.“

d) 35 punktas išbraukiamas.

2) II priedo 7 punkto antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Tačiau kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių atveju įstaigai, kurios pozicija, atsiradusi dėl apsikeitimo sandorio, yra ilgoji pozicija, leidžiama naudoti 0 % koeficientą apskaičiuojant galimą būsimą kredito riziką, išskyrus atvejus, kai kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoris buvo sudarytas dėl subjekto, kurio pozicija, susijusi su apsikeitimo sandoriu, yra trumpoji pozicija, nemokumo net ir tada, kai įsipareigojimai buvo įvykdyti, tokiu atveju koeficientas apskaičiuojant galimą būsimą įstaigos kredito riziką bus apribotas įmokų, kurių subjektas įstaigai dar nesumokėjo, suma.“

3) V priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas pakeičiamas taip:

„1. Kompetentingos institucijos, vadovaudamosi šiame priede nustatytais sąlygomis, leidžia, kad įstaigos, apskaičiuodamos savo kapitalo poreikį pozicijų, užsienio valiutos kurso ir (arba) biržos prekių kainos rizikai padengti, vietoj I, III ir IV prieduose apibūdintų metodų taikytų savo vidaus rizikos valdymo modelius arba derintų juos su minėtais metodais. Kiekvienu atveju kompetentingos institucijos turi aiškiai patvirtinti modelių naudojimą reguliuojamo kapitalo apskaičiavimo tikslais.“

b) 4 punkto antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Kompetentingos institucijos tikrina įstaigos gebėjimą atlikti faktinių ir spėjamų portfelio vertės pokyčių grįžtamąjį patikrinimą. Spėjamų portfelio vertės pokyčių grįžtamasis patikrinimas yra pagrįstas portfelio vertės dienos pabaigoje palyginimu su jo verte kitos dienos pabaigoje darant prielaidą, kad pozicijos nepasikeitė. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaigos imtųsi atitinkamų priemonių patobulinti savo grįžtamąjį patikrinimą, jeigu, kompetentingų institucijų nuomone, jis nepakankamas. Kompetentingos institucijos bent jau reikalauja, kad įstaigos atliktų spėjamų (naudojantis portfelio vertės pokyčiais, kurie įvyktų, jeigu dienos pabaigoje pozicijos nepakistų) rezultatų grįžtamąjį patikrinimą.“

c) 5 punktas pakeičiamas taip:

„5. Kompetentingos institucijos leidžia, kad skolos finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama, ir nuosavybės vertybinių popierių pozicijų kapitalo poreikį specifinei rizikai padengti įstaiga apskaičiuotų naudodama vidaus modelį, jeigu jis atitinka likusioje šio priedo dalyje nustatytas sąlygas ir šias sąlygas:

- a) paaiškina istorinius portfelio kainų pokyčius;
- b) įvertina koncentraciją, kalbant apie portfelio dydį ir sudėties pasikeitimus;
- c) yra atsparus neigiamai aplinkos įtakai;
- d) yra patvirtintas, taikant grįžtamąjį patikrinimą, skirtą specifinės rizikos įvertinimo tikslumui nustatyti. Jeigu kompetentingos institucijos leidžia šį grįžtamąjį patikrinimą taikyti atitinkamoms portfelio dalims, jas reikia rinktis nuosekliai;

- e) įvertina su pavadinimu susijusią bazinę riziką. Tai reiškia, kad kredito įstaigos turi parodyti, kad taikant vidaus modelį nustatomi esminiai išskirtiniai panašių, tačiau neidentišku pozicijų skirtumai;
- f) įvertina įvykių riziką.

Taikant kredito įstaigos vidaus modelį konservatyviai įvertinama rizika, susijusi su mažiau likvidžiomis pozicijomis ir riboto kainų skaidrumo pozicijomis, atsižvelgiant į realų rinkos scenarijų. Be to, vidaus modelis turi atitikti minimalius duomenų reikalavimus. Pakaitiniai rodikliai turi būti pakankamai atsargiai apskaičiuoti ir naudojami tik tuo atveju, jei turimų duomenų nepakanka arba jie neparodo tikrojo pozicijų arba portfelio nepastovumo.

Įstaiga gali pasirinkti neįtraukti į savo specifinės rizikos kapitalo poreikio apskaičiavimą taikant vidaus modelį tų pozicijų, kurių atžvilgiu ji laikosi kapitalo poreikio pozicijų rizikai padengti pagal I priedo 16a punktą.

Kadangi techninės priemonės ir geroji patirtis tobulėja, įstaigos turi pasinaudoti tokiomis naujomis techninėmis priemonėmis ir patirtimi.“

- d) Įterpiami 5a–5k punktai:

„5a. Įstaigos, kurių prekiaujamoms skolos finansinėms priemonėms taikomas 5 punktas, apskaičiuodamos savo kapitalo poreikį taiko metodą, kuriuo įvertina prekybos knygos pozicijų įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų riziką, papildomą rizikai, apskaičiuotai taikant rizikos vertės metodą, kaip nustatyta 5 punkte. Įstaiga turi įrodyti, kad jos metodas atitinka patikimumo standartus, palyginamus su Direktyvos 2006/49/EB 84–89 straipsniuose nustatytais reikalavimais, atsižvelgiant į įstaigos prisiimamą rizikos lygį ir pakoregavus kai kuriais atvejais siekiant atspindėti likvidumo, koncentracijos, apsidraudimo bei šalutinių aplinkybių poveikį.

Taikymo sritis

5b. Papildomos įsipareigojimų neįvykdymo rizikos ir pasikeitimų rizikos nustatymo metodas apima visas pozicijas, kurioms taikomas kapitalo poreikis specifinei palūkanų normos rizikai padengti, bet neapima tų pozicijų, kurioms taikomas specialus skaičiavimas pagal I priedo 16a punktą. Gavusi priežiūros institucijos patvirtinimą įstaiga gali pasirinkti sistemingai įtraukti visas įregistruotas nuosavybės vertybinių popierių pozicijas ir išvestinių finansinių priemonių pozicijas remiantis įregistruotais nuosavybės vertybiniais popieriais, kurių toks įtraukimas dera su tuo, kaip bankas viduje matuoja ir valdo riziką. Metodas turi atspindėti koreliaciją tarp įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų atvejų poveikį. Metodas neturi atspindėti diversifikacijos tarp įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų atvejų poveikio, viena vertus, ir kitų rinkos rizikos veiksnių, kita vertus.

Parametrai

5c. Papildomos rizikos nustatymo metodas turi būti toks, kad būtų įvertinti nuostoliai dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir vidaus ar išorės reitingų pasikeitimo su 99,9 % pasikliautinuoju intervalu per vieną metų kapitalo trukmę.

Koreliacijos prielaidos pagrindžiamos atliekant objektyvių duomenų konceptualiai patikimoje sistemoje analizę. Papildomos rizikos nustatymo metodas turi būti toks, kad tinkamai atspindėtų emitento koncentraciją. Taip pat turi būti atspindima koncentracija, kuri nepalankiomis sąlygomis gali susidaryti produkto klasių viduje ar apimti įvairias produkto klases.

Metodas turi būti pagrįstas nuolatinio rizikos lygio per vienu metų kapitalo trukmę prielaida, kuri reiškia, kad tam tikros pavienės prekybos knygos pozicijos ar pozicijų grupės, kurios per jų likvidumo trukmę patiria išipareigojimų neįvykdymą ar pasikeitimus, vėl subalansuojamos jų likvidumo termino pabaigoje, kad būtų pasiektas pradinis rizikos lygis. Kaip alternatyvą įstaiga gali pasirinkti sistemingai naudotis vienu metų pastovios pozicijos prielaida.

5d. Likvidumo trukmė nustatoma remiantis laiku, kurio reikia pozicijai parduoti ar nuo tiesiogiai susijusios kainų rizikos nepalankiomis aplinkybėmis apsidrausti, visų pirma atsižvelgiant į pozicijos dydį. Likvidumo trukmė atspindi faktinę praktiką ir patirtį esant ir sistemingoms, ir išskirtinėms nepalankioms aplinkybėms. Likvidumo trukmė matuojama darant atsargias prielaidas ir yra pakankamai ilga, kad pats pardavimo ar apsidraudimo veiksmas neturėtų esminio poveikio kainai, kuria būtų atliekamas pardavimas ar apsidraudimas.

Pozicijos ar pozicijų grupės tinkamos likvidumo trukmės nustatymui taikoma trijų mėnesių apatinė riba.

Nustatant pozicijos ar pozicijų grupės tinkamą likvidumo trukmę atsižvelgiama į įstaigos vidaus politiką, susijusią su vertinimo koregavimu ir ilgai laikomų pozicijų valdymu. Jei įstaiga nustato pozicijų grupių, o ne pavienių pozicijų likvidumo trukmę, pozicijų grupių apibrėžimo kriterijai apibrėžiami taip, kad reikšmingai atspindėtų likvidumo skirtumus. Likvidumo trukmė yra ilgesnė toms pozicijoms, kurios yra koncentruotos, atspindint ilgesnį laikotarpį, kurio reikia tokioms pozicijoms panaikinti. Likvidumo trukmė, taikoma pakeitimo vertybiniais popieriais saugyklai, atspindi laiką, kurio reikia turtui suformuoti, parduoti ir pakeisti vertybiniais popieriais arba nuo reikšmingos rizikos veiksmų, esant nepalankioms sąlygoms, apsidrausti.

5e. Apsidraudimas gali būti įtrauktas į įstaigos metodą, taikomą papildomai išipareigojimų neįvykdymo ar pasikeitimų rizikai nustatyti. Pozicijos gali būti tarpusavyje užskaitomos, kai ilgosios ir trumposios pozicijos yra susijusios su ta pačia finansine priemone. Apsidraudimo ar diversifikacijos poveikis, susijęs su ilgosiomis ir trumposiomis pozicijomis, apimančiomis to paties išipareigojančiojo asmens skirtingas priemones ar skirtingus vertybinius popierius, taip pat skirtingų emitentų ilgosios ir trumposios pozicijos gali būti pripažįstamos, tik jei aiškiai modeliuojamos bendrosios ilgosios ir trumposios skirtingų priemonių pozicijos. Įstaigos atspindi reikšmingos rizikos poveikį, kuris gali atsirasti intervale tarp apsidraudimo termino suėjimo ir likvidumo trukmės, taip pat didelės bazinės rizikos galimybę apsidraudimo strategijose pagal produktą, prioritetiškumą kapitalo struktūroje, vidaus ar išorės reitingą, termino suėjimą, išlaikymo trukmę ir kitus priemonių skirtumus. Įstaiga atspindi apsidraudimą tik tiek, kiek tas apsidraudimas

gali būti išlaikytas net ir tada, kai artėja įsipareigojančio asmens kredito ar kitas įvykis.

Prekybos knygų pozicijų, kurios apdraustos taikant dinaminio apsidraudimo strategijas, atveju pakartotinis apsidraudimo pusiausvyros nustatymas per apsidraudimo pozicijos likvidumo trukmę gali būti pripažįstamas, jei įstaiga i) pasirenka sistemingai modeliuoti pakartotinį apsidraudimo pusiausvyros atkūrimą tiesiogiai susijusioje prekybos knygos pozicijų grupėje, ii) įrodo, kad pakartotinio pusiausvyros atkūrimo įtraukimas duoda geresnio rizikos vertinimo rezultatų, ir iii) įrodo, kad priemonių, kurios naudojamos kaip apsidraudimas, rinkos yra pakankamai likvidžios, kad toks pakartotinis pusiausvyros atkūrimas būtų įmanomas net nepalankių aplinkybių laikotarpiams. Bet kokia likutinė rizika, atsirandanti dėl dinamiškų apsidraudimo strategijų, turi būti atspindėta kapitalo poreikyje.

5f. Papildomos rizikos dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų nustatymo metodas turi būti toks, kad atspindėtų nelineinį pasirinkimo sandorių, struktūrizuotų kredito išvestinių finansinių priemonių ir kitų pozicijų, turinčių esminių nelineinių savybių, poveikį kainos pokyčiams. Įstaigos taip pat turi deramai atsižvelgti į modelio rizikas, būdingas vertinant ir apskaičiuojant kainų riziką, susijusią su tokiais produktais, sumą.

5g. Papildomos įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikos nustatymo metodas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis.

Tvirtinimas

5h. Atlikdamos nepriklausomą savo rizikos vertinimo sistemos patikrinimą ir tvirtindamos savo vidaus modelius, kaip reikalaujama šiame priede, įstaigos, siekdamos nustatyti papildomą įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų riziką, visų pirma:

- i) patvirtina, kad jos atliekamas koreliacijų ir kainų pokyčių modeliavimas yra tinkamas jos portfeliui, įskaitant sisteminės rizikos veiksnių pasirinkimą ir koeficientus;
- ii) atlieka įvairių testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, įskaitant jautrumo analizę ir scenarijaus analizę, siekiant įvertinti kokybinį ir kiekybinį metodo pagrįstumą, visų pirma koncentracijų įvertinimo atžvilgiu. Toks testavimas neturi apsiriboti tik praeities įvykiais;
- iii) taiko tinkamą kiekybinį tvirtinimą, įskaitant susijusias vidaus modeliavimo etalonines vertes.

Papildomos rizikos nustatymo metodas turi derėti su įstaigos vidaus rizikos valdymo metodika, taikoma nustatant, įvertinant ir valdant prekybos riziką.

Patvirtinimas dokumentais

5i. Įstaiga patvirtina dokumentais savo papildomos įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikos nustatymo metodą, kad jos koreliacijos ir kitos modeliavimo prielaidos būtų skaidrios kompetentingoms institucijoms.

Įvairiais parametrais pagrįsti vidaus metodai

5j. Jei įstaiga taiko papildomos išipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikos nustatymo metodą, kuris neatitinka visų šio punkto reikalavimų, bet dera su įstaigos vidaus metodika, taikoma nustatant, vertinant ir valdant riziką, įstaiga turi gebėti įrodyti, kad taikant tokį metodą kapitalo poreikis yra bent jau toks didelis, koks būtų, jei būtų taikomas metodas, atitinkantis visus šio punkto reikalavimus. Kompetentingos institucijos bent kartą per metus tikrina, ar laikomasi to, kas nurodyta ankstesniame sakinyje. Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas stebi šios srities praktiką ir rengia gaires, kad užtikrintų vienodas veiklos sąlygas.

Skaičiavimo dažnumas

5k. Taikydama papildomos rizikos nustatymo metodą įstaiga atlieka skaičiavimus bent kartą per savaitę.“

e) 7 punktas pakeičiamas taip:

„7. Taikant 10b punkto a ir b papunkčius, įstaigos atliktų apskaičiavimų taikant vidaus modelį rezultatai proporcingai didinami dauginant juos iš multiplikatoriaus koeficiento (m_+), kuris yra ne mažesnis kaip 3.“

f) 8 punkto pirmoji pastraipa pakeičiama taip:

„Taikant 10b punkto a ir b papunkčius, multiplikatoriaus koeficientas (m_+) didinamas taikant padidėjimo koeficientą nuo 0 iki 1 pagal 1 lentelę atsižvelgiant į pastarųjų 250 darbo dienų nukrypimų skaičių, patvirtintą įstaigos apskaičiuoto rizikos vertės mato, kaip nustatyta 10 punkte, grįžtamojo patikrinimo metu. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaigos nuosekliai skaičiuotų nukrypimus, atsižvelgdamos į grįžtamuosius portfelio vertės spėjamų pokyčių tikrinimus. Nukrypimas yra vienos dienos portfelio vertės pokytis, kuris viršija atitinkamą vienos dienos rizikos vertės matą, apskaičiuotą pagal įstaigos modelį. Norint nustatyti padidėjimo koeficientą, nukrypimų skaičius įvertinamas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.“

g) 9 punktas išbraukiamas.

h) 10 punktas iš dalies keičiamas taip:

i) c papunktis pakeičiamas taip:

„c) 10 dienų laikymo laikotarpis;“

ii) e papunktis pakeičiamas taip:

„e) mėnesio duomenų grupės patikslinimas.“

i) Įterpiami 10a ir 10b punktai:

„10a. Be to, kiekviena įstaiga apskaičiuoja „rizikos vertę nepalankiomis sąlygomis“ remdamasi dešimties dienų 99 % kvantilio vienpusio pasikliautinojo intervalo rizikos vertės matu, taikomu esamam portfeliui, naudojant rizikos vertės modelio įvestis, suderintas su labai nepalankių finansinių sąlygų laikotarpių istoriniais duomenimis, susijusiais su įmonės portfeliu. Tokių istorinių duomenų pasirinkimas kasmet tikrinamas ir tvirtinamas kompetentingų institucijų. Europos bankininkystės priežiūros institucijų komitetas stebi šios srities praktiką ir rengia gaires, kad užtikrintų

konvergenciją. Rizikos vertę nepalankiomis sąlygomis įstaigos apskaičiuoja bent kartą per savaitę.

10b. Kiekviena įstaiga kasdien turi laikytis kapitalo poreikio, kuris išreiškiamas susumavus:

a) didesnį iš šių: 1) praėjusios dienos rizikos vertės skaičių, apskaičiuotą pagal 10 punktą (VaR_{t-1}); ir 2) dienos rizikos vertės matų vidurkį pagal 10 punktą kiekvieną iš ankstesnių šešiasdešimties darbo dienų (VaR_{avg}), padauginus iš multiplikatoriaus koeficiento (m_+);

pridėjus

b) didesnį iš šių: 1) paskutinio turimo rizikos vertės nepalankiomis sąlygomis skaičių pagal 10 punktą (sVaR_{t-1}); ir 2) rizikos vertės skaičių vidurkį, apskaičiuotą 10a punkte nurodytu būdu ir dažnumu per ankstesnes šešiasdešimt darbo dienų (sVaR_{avg}), padauginus iš multiplikatoriaus koeficiento (m_+);

pridėjus

c) įvertintų pozicijų sumą (nesvarbu, ar tai ilgosios, ar trumposios pozicijos), gaunamą taikant I priedo 16a punktą;

pridėjus

d) didesnį iš šių: įstaigos naujausią ir įstaigos dvylikos savaitių vidutinį papildomos išipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikos, pagal 5a punktą, matą.“

j) 12 punkto pirmoji pastraipa pakeičiama taip:

„Rizikos matavimo modelis apima pakankamai rizikos veiksnių, atsižvelgiant į įstaigos veiklos lygį atitinkamose rinkose. Tais atvejais, kai rizikos veiksnys įtraukiamas į įstaigos kainodaros modelį, bet neįtraukiamas į rizikos vertinimo modelį, įstaiga privalo gebėti pagrįsti tokį neįtraukimą kompetentingai institucijai priimtiniu būdu. Be to, rizikos valdymo modeliu nustatomas pasirinkimo sandorių ir kitų produktų nelineiškumas, taip pat koreliacijos rizika ir pagrindinė rizika. Kai naudojami pakaitiniai rizikos veiksnių rodikliai, jie turi parodyti faktinės turimos pozicijos įrašus. Be to, atskiroms rizikos rūšims taikoma.“

4) VII priedo B dalis iš dalies keičiama taip:

a) 2 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a) reglamentuotą vertinimo politiką ir procedūras. Ši politika ir procedūros turi aiškiai apibrėžti įvairių padalinių, dalyvaujančių nustatant vertinimą, atsakomybę, rinkos informacijos šaltinius ir jų tinkamumo įvertinimą, nestebimų įvesčių, atspindinčių įstaigos prielaidas apie tai, ką rinkos dalyviai naudotų nustatydami pozicijos kainą, naudojimo gaires, nepriklausomo vertinimo periodiškumą, kainų uždarymo laiką, įverčių koregavimo procedūras, *ad-hoc* ir mėnesio pabaigoje atliekamo tikrinimo procedūras;“

b) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. Įstaigos vertina savo pozicijas rinkos kainomis, jei tik tai įmanoma. Pozicijų vertinimas rinkos kainomis atliekamas ne rečiau kaip kartą per dieną

remiantis iš nepriklausomų šaltinių gautais duomenimis apie kainas. Pavyzdžiui, biržos kainas, elektronines kainas arba kelių nepriklausomų geros reputacijos maklerių kotiruotas kainas.“

c) 5 punktą pakeičiamas taip:

„5. Kai įvertinti pozicijų rinkos kainomis neįmanoma, įstaigos, prieš apskaičiuodamos prekybos knygos kapitalo poreikį, turi savo pozicijas (portfelį) konservatyviai įvertinti pagal tam tikrą modelį. Vertinimas pagal modelį – tai vertinimas, kurį atliekant vertė nustatoma taikant palyginamąją analizę, ekstrapoliaciją arba apskaičiuojama kitu būdu remiantis rinkos kaina.“

d) 6 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a) vadovybė žino, kurios prekybos knygos sudedamosios dalys ar kitos tikraja verte įvertintos pozicijos vertinamos pagal modelį, ir suvokia taip sukuriama netikrumo dėl duomenų apie riziką (veiklos rezultatus) svarbą;“

e) 8 ir 9 punktai pakeičiami taip:

„Vertinimo koregavimas

8. Įstaigos nustato ir taiko procedūras, leidžiančias koreguoti vertinimo rezultatus.

Bendrieji standartai

9. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad vertinimo rezultatų koregavimas būtų oficialiai numatytas vertinant neuždirbtą maržą iš paskolų, uždarymo išlaidas, operacinę riziką, išankstinį sutarties nutraukimą, investavimo ir finansavimo išlaidas, būsimąsias administracines išlaidas ir, prireikus, modelio riziką.“

f) 11–15 punktai pakeičiami taip:

„11. Įstaigos nustato ir taiko procedūras, leidžiančias apskaičiuoti esamo mažiau likvidžių pozicijų vertinimo koregavimą. Toks koregavimas, prireikus, atliekamas papildomai prie bet kokių pozicijos vertės pokyčių, kurių reikia finansinių ataskaitų teikimo tikslais, ir sudarytas taip, kad atspindėtų pozicijos nelikvidumą. Taikant tokias procedūras, priimdamos sprendimą, ar mažiau likvidžioms pozicijoms reikalingas vertinimo koregavimas, įstaigos įvertina kelis veiksnius. Įvertinamas laikas, kurio prireiktų šiai pozicijai arba su ja susijusiai rizikai apdrausti, pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo svyravimas ir vidurkis, kotiruojamos rinkos kainos buvimas (rinkos formuotojų skaičius ir tapatybė) ir prekybos apimčių svyravimas bei vidurkis, įskaitant prekybos apimtį nepalankiausiomis rinkos sąlygomis, rinkos koncentracija, kintamos pozicijos, įvertinimo pagal modelį lygis bei kitų modelių rizikos poveikis.

12. Įstaigos, kurios vertinimui atlikti pasitelkia trečiąsias šalis arba kurios atlieka vertinimą naudodamos modelį, nusprendžia, ar taikyti vertės rezultatų koregavimą. Be to, įstaigos apsveria, ar reikia nustatyti koregavimą mažiau likvidžioms pozicijoms ir šio koregavimo tinkamumą nuolat persvarsto.

13. Jeigu dėl vertinimo rezultatų koregavimo einamaisiais finansiniais metais patiriama reikšmingų nuostolių, jie atimami iš įstaigos nuosavų lėšų pagal Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio k punktą.

14. Pelnas (nuostolis), atsiradęs dėl vertinimo rezultatų koregavimo, įtraukiamas į „grynojo prekybos knygos pelno“, minimo 13 straipsnio 2 dalies b punkte, apskaičiavimą ir pridedamas prie (atimamas iš) papildomų nuosavų lėšų, tinkamų padengti rinkos rizikos kapitalo reikalavimus pagal minėto punkto nuostatas.

15. Jei vertinimo rezultatų koregavimas viršija pagal kredito įstaigai taikomus apskaitos reikalavimus apskaičiuotas vertes ir gresia reikšmingi nuostoliai, taikomas 13 punktas, o kitu atveju – 14 punktas.“